

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande till konventionen om barnets rättigheter samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner det i New York i december 2011 upprättade fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter om ett klagomålsförfarande.

Enligt protokollet har enskilda personer eller grupper av enskilda personer som står under en konventionsstats jurisdiktion rätt att anföra klagomål, om de anser sig ha utsatts för en kränkning från denna stats sida av någon av de rättigheter som anges i konventionen eller i det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller i det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter. Protokollet innehåller detaljerade bestämmelser om förutsättningarna för upptagande av klagomål till prövning och om den egentliga behandlingen av klagomålen. Kommittén ska avge utlåtande när den prövat ett klagomål, och den får också ge rekommendationer. Den svarande staten ska ge kommittén upplysningar om de åtgärder som den har vidtagit eller ämnar vidta till följd av kommitténs utlåtanden och rekommendationer.

I protokollet föreskrivs det också om mellanstatligt klagomål där en protokollsstat påstår att en annan protokollsstat inte uppfyller sina förpliktelser enligt konventionen eller ovan nämnda protokoll. En protokollsstat får när som helst avge en förklaring där den er-

känner kommitténs behörighet att ta emot och pröva sådana klagomål. Finland har för avsikt att avge en sådan förklaring.

Kommittén har också möjlighet att använda ett utredningsförfarande. Kommittén får pröva upplysningar om allvarliga eller systematiska kränkningar från en protokollsstats sida av rättigheterna i konventionen eller i något av de protokoll som anges ovan. Utredningsförfarandet får också omfatta besök inom protokollsstatens territorium. En protokollsstat får avge en förklaring att den inte erkänner behörighet för kommittén när det gäller utredningsförfarandet. Finland avser inte ge en sådan förklaring.

När kommittén utför sina uppgifter ska den styras av principen om barnets bästa. Kommittén ska beakta barnets rättigheter och synpunkter och ska ge barnets synpunkter lämplig tyngd i enlighet med barnets ålder och mognad. Kommittén ska i sin verksamhet också garantera barnvänliga förfaranden.

Finland undertecknade protokollet i februari 2012. Protokollet trädde i kraft internationellt i april 2014.

I propositionen ingår ett lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Avsikten är att lagen ska träda i kraft samtidigt med protokollet vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÅGE	4
2.1 Övervakningen av konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll och kommittén för barnets rättigheter	4
2.2 Enskilda klagomål.....	4
2.3 Andra konventioner som innehåller bestämmelser om barnets rättigheter	5
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Ekonomiska konsekvenser	7
4.2 Konsekvenser för myndigheter	8
4.3 Konsekvenser för enskildas ställning	8
4.4 Samhälleliga konsekvenser	8
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
5.1 Förhandlingarna om protokollet.....	8
5.2 Nationell beredning	8
DETALJMOTIVERING	10
1 PROTOKOLLETS INNEHÅLL OCH DESS FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND.....	10
<i>Del I. Allmänna bestämmelser</i>	10
<i>Del II. Klagomålsförfarandet</i>	10
<i>Del III. Utredningsförfarandet</i>	14
<i>Del IV. Slutbestämmelser</i>	14
2 LAGFÖRSLAG	15
3 IKRAFTTRÄDANDE	16
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING ..	16
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	16
4.2 Behandlingsordning	18
LAGFÖRSLAG	19
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande till konventionen om barnets rättigheter.....	19
FÖRDRAGSTEXT	20

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Förenta nationernas (FN) konvention om barnets rättigheter (FördrS 59-60/1991) som antogs 1989, nedan konventionen om barnets rättigheter eller konventionen, trädde i kraft i Finland den 20 juli 1991. Konventionen om barnets rättigheter innehåller såväl medborgerska och politiska rättigheter, såsom rätt till medborgarskap, som också ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, såsom rätt till undervisning och rätt att i enlighet med den egna utvecklingsnivån påverka egna ärenden. Konventionen medför också en skyldighet att skydda barnet mot sexuellt och annat utnyttjande samt att trygga barnets ställning i rättsliga förfaranden. De allmänna principerna i konventionen är icke-diskriminering, beaktande av barnets bästa, rätt till livet och utveckling samt respekt för barnets synpunkter. Konventionen om barnets rättigheter är den människorättskonvention som fått flest ratificeringar i världen. I början av november 2014 hade 194 stater anslutit sig till konventionen.

FN:s generalförsamling antog i maj 2000 två fakultativa protokoll till konventionen om barnets rättigheter om indragning av barn i väpnade konflikter samt om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi.

Det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter trädde i kraft i Finland den 10 maj 2002 (FördrS 30-31/2002). Protokollet syftar till att stärka genomförandet av de rättigheter som konventionen tryggar genom att effektivisera skyddet för barn, dvs. alla personer som inte fyllt 18 år, från att bli indragna i väpnade konflikter. Direkt deltagande i fientligheter av personer som inte fyllt 18 år ska förhindras liksom också deras obligatoriska rekrytering till väpnade styrkor. Målet är dessutom att höja åldersgränsen på 15 år för frivillig rekrytering av personer till väpnade styrkor. Dessutom förpliktar protokollet stater som rekryter personer som inte fyllt 18 år att vidta åtgärder

för att förhindra att de deltar i väpnade konflikter. Också väpnade grupper som är separata från väpnade styrkor ska i alla omständigheter iakttas åldersgränsen på 18 år vid rekrytering och deltagande i fientligheter. Protokollet ålägger protokollsstaterna skyldigheten att vid behov ge lämplig hjälp för rehabilitering och social återanpassning till dem som drabbats av gåringar i strid med protokollet.

Det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi trädde i kraft i Finland den 1 juli 2012 (FördrS 40-41/2012). Protokollet ålägger protokollsstaterna skyldigheten att förbjuda försäljning av barn samt utnyttjande av barn i prostitution eller pornografi. Protokollet innehåller bestämmelser om bl.a. strafflagstiftningens och jurisdiktionens räckvidd, utlämning av gärningsmän och om mellanstatligt samarbete samt om skydd av rättigheterna och intressena hos barnoffer under straffrättsliga förfaranden. Det säregna med protokollet ur ett internationellrättsligt perspektiv är att också sådana stater som bara undertecknat konventionen, men inte förbundit sig till den, har rätt att förbinda sig till det fakultativa protokollet.

Genomförandet av människorättskonventioner övervakas genom åtgärder av olika grad. I internationella konventioner ingår en rapporteringsskyldighet enligt vilken de fördragsslutande parterna lämnar periodiska rapporter som granskas av de särskilda övervakningsorgan för konventioner som inrättats för att övervaka att konventionerna efterlevs. De flesta övervakningsorgan för konventioner har med stöd av en konvention eller ett protokoll också behörighet att behandla mellanstatliga klagomål, vilket innebär att de granskar sådana klagomål där en fördragsslutande part påstår att en annan fördragsslutande part inte fullgör sina förpliktelser enligt konventionen eller protokollet. Inom de viktigaste konventionerna finns dessutom ett förfarande som ger enskilda personer och

andra fördragsslutande stater rätt att hos den kommitté som övervakar genomförandet av konventionen anföra klagomål över påstådda konventionskränkningar i enskilda fall. I vissa konventioner ingår också ett s.k. utredningsförfarande. Konventionsstaterna övervakar också sinsemellan genomförandet av förpliktelseerna i konventionerna t.ex. i partskommittéer eller inom ramen för den universella periodiska granskning (*Universal Periodic Review*) som äger rum vid FN:s människorättsråd.

2 Nuläge

2.1 Övervakningen av konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll och kommittén för barnets rättigheter

Kommittén för barnets rättigheter övervakar genomförandet av konventionen om barnets rättigheter och dess fakultativa protokoll. Den består av 18 självständiga experter som utses av konventionsstaterna för en mandatperiod på fyra år åt gången.

Genom konventionen förpliktas konventionsstaterna att överlämna periodiska rapporter till kommittén för barnets rättigheter om det nationella genomförandet av förpliktelseerna i konventionen om barnets rättigheter. De åtgärder som staten vidtagit samt uppgifter om de framsteg som den uppnått i fråga om fullgörandet av förpliktelseerna i konventionen ska ingå i rapporterna. Också i vardera av de två första fakultativa protokollen ingår en motsvarande bestämmelse om rapportering. Kommitténs granskning av de periodiska rapporterna sker muntligen vid dess öppna sessioner. Representanterna för de stater som anslutit sig till konventionen har rätt att vara närvarande och delta i debatten när kommittén behandlar rapporterna. Kommittén får uppmana konventionsstaten att komma in med ytterligare upplysningar utöver dem som framkommer av rapporterna. Dessutom beaktar kommittén upplysningar om ett visst kompetensområde från FN:s fackorgan samt uppmanar icke-statliga organisationer att skriftligen eller muntligen delge sina utlåtanden.

2.2 Enskilda klagomål

Förenta nationerna

För närvarande har enskilda personer möjlighet att anföra klagomål mot Finland i fråga om internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (FördrS 7/1976), internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (FördrS 6/1976), internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (FördrS 37/1970), konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (FördrS 67-68/1986) och konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (FördrS 59-60/1989).

I februari 2007 undertecknade Finland konventionen om skydd mot påtvingade försvinnanden från 2006, vilken innehåller en mekanism för enskilda klagomål. Konventionen trädde i kraft internationellt den 23 december 2010. Arbetet för ratificering av konventionen pågår för närvarande.

I mars 2007 undertecknade Finland den konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som antogs i december 2006 och dess fakultativa protokoll, som innehåller ett förfarande för enskilda klagomål. Protokollet trädde i kraft internationellt den 3 maj 2008. Ratificeringen av konventionen och dess fakultativa protokoll pågår för närvarande.

Anslutning till system för enskilda klagomål är valbart i fråga om FN:s konventioner för mänskliga rättigheter. Största delen av de enskilda klagomålen har lämnats in för prövning till den människorättskommitté som övervakar konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (nedan MP-konventionen/MP-kommittén). Sammanlagt har det anförts ca 2 300 klagomål som gäller olika stater, och under de senaste åren har antalet uppgått till ca 100 per år. Den kommitté som övervakar konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning har mottagit sammanlagt ca 600 enskilda klagomål som gäller olika stater och kommittén som övervakar konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering har mottagit ca

55 sådana enskilda klagomål. Den kommitté som övervakar konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor har tagit emot ett tiotal enskilda klagomål, kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning har tagit emot 19 enskilda klagomål, och kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter har tagit emot 2 enskilda klagomål.

Europarådet

När det gäller de konventioner som upprättats inom ramen för Europarådet har förfarandet med enskilda klagomål endast innefattats i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18-19/1990, nedan Europakonventionen). Inom ramen för den konventionen är det också möjligt att behandla barnets rättigheter, förutsatt att dessa rättigheter anges i konventionen eller dess tilläggsprotokoll. Av dessa kan särskilt nämnas artikel 8 i Europakonventionen, enligt vilken var och en har rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv. Enskilda och mellanstatliga klagomål behandlas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen), vars rättspraxis är synnerligen omfattande också när det gäller ovan nämnda artikel. Domar som europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna avkunnat är internationellträttsligt bindande för svarandestaten.

Hos Europadomstolen anfördes årligen 300–400 klagomål mot Finland. Till exempel år 2013 uppgick antalet klagomål till 315, år 2012 till 317, år 2011 till 432, år 2010 till 377 och år 2009 till 489. Av dessa klagomål avvisas ca 95 procent. Finland fick 3 domar år 2013, 5 domar år 2012, 7 domar år 2011, 17 domar år 2010 och 29 domar år 2009.

Vid utgången av 2013 hade Finland fått sammanlagt 166 domar, av vilka cirka en tredjedel gällde de handläggningstider för rättegångar som avses i artikel 6 i Europarådets människorättskonvention och ca 40 domar som gällde andra krav för en rättvis rättegång. Både i fråga om rätten till skydd för familjelivet som tryggas i artikel 8 och i fråga om yttrandefriheten som tryggas i artikel

10 har Finland i fråga om vardera fått sammanlagt ca 20 domar.

Tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan (FördrS 43-44/1991) från 1961 om ett kollektivt klagomålsförfarande (FördrS 75-76/1998) trädde i kraft för Finland i september 1998. Protokollet ger internationella arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samt internationella medborgarorganisationer som uppfyller vissa kriterier rätten att anföra kollektiva klagomål över tillämpningen av den sociala stadgan. Finland har som enda land också erkänt rätten för nationella icke-statliga organisationer att anföra kollektiva klagomål mot Finland i enlighet med artikel 2 i tilläggsprotokollet. Den europeiska sociala stadgan har ersatts av den reviderade europeiska sociala stadgan från 1996 (FördrS 78/2002) som för Finlands del trädde i kraft i augusti 2002. Den reviderade europeiska sociala stadgan syftar till att trygga och främja sociala rättigheter i medlemsländerna i Europarådet. Hos Europeiska kommittén för sociala rättigheter har anförts sammanlagt åtta kollektiva klagomål mot Finland. Sex av klagomålen har anförts av medborgarorganisationer.

2.3 Andra konventioner som innehåller bestämmelser om barnets rättigheter

Utöver konventionen om barnets rättigheter ingår det bestämmelser om barnets rättigheter i internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, konventionen om skydd mot påtvingade försvinnanden samt konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

När det gäller verksamhet för att förhindra barnprostitution, barnpornografi och i synnerhet försäljning av barn är också FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FördrS 18-20/2004, nedan Palermokonventionen) och dess tilläggspro-

tokoll om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn (FördrS 70–71/2006) av betydelse. Konventionen trädde i kraft i Finland den 12 mars 2004 och tilläggsprotokollet den 7 oktober 2006. Genomförandet av konventionen och dess tilläggsprotokoll övervakas av en partskonferens.

Likaså också Europarådets konvention om bekämpande av människohandel, vilken trädde i kraft i Finland den 1 juli 2012 (FördrS 43-44/2012), Europarådets konvention om skydd för barn mot sexuell exploatering och sexuella övergrepp (s.k. Lanzarotekonventionen), vilken trädde i kraft i Finland den 1 oktober 2011 (FördrS 88/2011) samt Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (s.k. Istanbulkonventionen) innehåller bestämmelser om barnets rättigheter.

En regeringsproposition om godkännande av Istanbulkonventionen och om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen har överlämnats till riksdagen den 18 september 2014. Lanzarotekonventionens genomförande övervakas av en partskommitté (s.k. Lanzarotekommittén). Enligt kommitténs arbetsordning övervakas genomförandet bl.a. genom frågeformulär riktade till de fördragsslutande parterna i ett förfarande som fördelats mellan olika utvärderingsomgångar. Genomförandet av konventionen om bekämpande av människohandel och av Istanbulkonventionen övervakas av en expertgrupp som upprättats separat genom vardera konventionen. Expertgrupperna utför sitt uppdrag i förfaranden som delats upp i utvärderingsrundor bl.a. genom enkäter skickade till fördragsslutande parterna. Dessutom övervakas genomförandet av de aktuella konventionerna av en partskommitté utifrån expertgruppernas rapporter.

Med tanke på barnets rättigheter är av betydelse också Europarådets konvention om skydd av de mänskliga rättigheterna och människans värdighet med avseende på tillämpningen av biologi och medicin (s.k. Oviedokonventionen) och dess tilläggsprotokoll om förbud mot kloning av människor samt tilläggsprotokollet om transplantation av organ och vävnader av mänskligt ur-

sprung, vilka trädde i kraft i Finland den 1 mars 2010 (FördrS 24/2010).

I synnerhet med tanke på åtgärderna för att förebygga försäljning av barn kan det också nämnas att Finland anslutit sig till internationella konventionen angående bekämpande av handeln med kvinnor och barn (FördrS 3/1927), vilken ingicks i Nationernas förbunds regi. Denna innefattade anslutning till den internationella konvention som syftar till att garantera kvinnor och minderåriga flickor skydd mot det brottsliga yrke som benämndes "vit slavhandel" och till den internationella konvention som syftar till att förebygga vit slavhandel. Finland har också anslutit sig till konventionen angående undertryckande av handeln med myndiga kvinnor (FördrS 1/1937), ratificerat konventionen angående bekämpande av handel med människor och utnyttjande av andras prostitution (FördrS 33/1972), ratificerat den internationella konventionen angående slaveriet (FördrS 27/1927) och anslutit sig till det till konventionen anslutna ändringsprotokollet (FördrS 8/1954). Finland har också anslutit sig till tilläggskonventionen om undertryckande av slaveri, slavhandel samt med slaveri jämförbara institutioner och sedvänjor (FördrS 17/1959).

Inom internationella arbetsorganisationen (ILO) som grundades 1919 och som sedan 1946 varit ett specialorgan under FN har flera viktiga konventioner godkänts om förebyggande av människohandel i syfte att utnyttja arbetskraft och av tvångsarbete. Användning av barnarbetskraft kan också hänföra sig till indragning av barn i väpnade konflikter och till rekrytering till väpnade styrkor. Finland har för tillfället förbundit sig till 70 av ILO:s 189 konventioner. Bl.a. år 1999 godkändes ILO:s konvention nr 182 om förbud mot och omedelbara insatser för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete. Den trädde i kraft i Finland 2001 (FördrS 16/2000). Konventionen stärkte ILO:s konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete (FördrS 87/1976) som trädde i kraft den 13 januari 1976. ILO granskar efterlevnaden av konventionerna bland annat genom årliga rapporter från medlemsstaterna.

En lägsta ålder för barns deltagande i fientligheter och för rekrytering av barn ingår

också i de två tilläggsprotokollen (FördrS 82/1980) till 1949 års Genèvekonventioner om humanitär rätt och krigets lagar (FördrS 8/1955).

Förbudet mot militär användning av barn har också behandlats i den internationella straffrätten. Enligt artikel 8.2.e.7 i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen utgör uttagande eller värvande av barn som inte fyllt 15 år till väpnade styrkor eller grupper eller användande av dem till att aktivt delta i fientligheter en krigsförbrytelse. Stadgan från 1988 har trätt i kraft internationellt den 1 juli 2002. Den trädde i kraft i Finland samma dag (FördrS 55-56/2002).

Bland regionala rättsliga instrument ingår i Afrikanska barnrättsstadgan från 1990 olika bestämmelser om barnets rättigheter.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Enligt konventionen om barnets rättigheter har staterna förbundit sig att vidta åtgärder för att fullgöra de rättigheter som tryggas i konventionen. Målet med det nu aktuella fakultativa protokollet är enligt dess inledning att stärka och komplettera de nationella och regionala mekanismerna och också att stärka barnets status som rättssubjekt och som människa med värdighet och förmågor som utvecklas.

För ett allt mer effektivt genomförande av bestämmelserna i konventionen och i de två första fakultativa protokollen med sakinnehåll ges kommittén för barnets rättigheter genom detta fakultativa protokoll som gäller förfarande möjligheten att utföra de uppgifter som anges där.

Genom det fakultativa protokollet upprättas en mekanism för enskilda klagomål med stöd av vilket barnrättskommittén ges behörighet att pröva klagomål av enskilda personer eller grupper av personer eller klagomål som anförs för enskilda personer eller grupper av personer av någon annan. Syftet med mekanismen för enskilda klagomål är att främja genomförandet av barnets rättigheter.

I det fakultativa protokollet bestäms också om mellanstatliga klagomål där en protokollsstat påstår att en annan protokollsstat inte uppfyller sina förpliktelser enligt kon-

ventionen eller enligt konventionens två första fakultativa protokoll. En fördragsslutande stat får när som helst avge en förklaring där den erkänner kommitténs behörighet att ta emot och pröva sådana klagomål (*opt-in*). Finland har för avsikt att förbinda sig till detta förfarande, och en förklaring om detta kommer att avges i samband med deponeeringen av ratifikationsinstrumentet för det fakultativa protokollet.

I protokollet finns också bestämmelser om ett utredningsförfarande. I detta förfarande får kommittén pröva upplysningar enligt vilka det påstås att det i protokollsstaten begåtts allvarliga eller systematiska kränkningar av rättigheter som tryggas i konventionen eller i dess två första fakultativa protokoll. Utredningsförfarandet kan omfatta besök inom protokollsstatens territorium, om detta är befoget och protokollsstaten har samtyckt till det. Enligt protokollet får en protokollsstat när som helst meddela att den inte erkänner kommitténs behörighet i fråga om sådana rättigheter som anges i konventionen eller i protokollen (*opt out*). Avsikten är att Finland också förbinder sig till detta förfarande, varvid ingen förklaring avges om att behörighet inte erkänns.

Syftet med regeringens proposition är att protokollet ska träda i kraft i Finland. Propositionen innehåller också ett förslag till en s.k. blankettlag, genom vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i protokollet sätts i kraft.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen medför inte några direkta ekonomiska konsekvenser. När man beaktar konventionens och dess fakultativa protokolls innehållsmässiga räckvidd är det dock sannolikt att det kommer att anföras fler klagomål än till FN:s övriga kommittéer.

Konventionen eller dess fakultativa protokoll innehåller inte några bestämmelser om eventuell kompensation i sådana fall där kommittén för barnets rättigheter konstaterat att en rättighet som tryggas i konventionen har kränkts. Kommittén framför sitt utlåtande och sina eventuella rekommendationer angående

ende klagomålet. Kommitténs rekommendationer är inte folkrättsligt bindande på samma sätt som Europadomstolens domar. Finland har strävat efter att i mån av möjlighet verkställa olika synpunkter som kommittéerna framfört i klagomålsförfaranden och har också betalat ersättningar som kommittéerna eventuellt har rekommenderat i sådana fall där en överträdelse har konstaterats.

4.2 Konsekvenser för myndigheter

Propositionen får i någon mån konsekvenser för personalen. Att svara på klagomål som anförs med stöd av protokollet och att bli föremål för en eventuell utredning orsakar sådant extra arbete som kräver specialakunskaper, särskilt vid utrikesministeriet samt vid justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet. Statsombudet, som är en tjänsteman vid utrikesministeriet, svarar på regeringens vägnar på de klagomål som anförs hos Europadomstolen och Europeiska kommittén för sociala rättigheter samt på motsvarande sätt i fråga om klagomål till de olika FN-kommittéerna.

4.3 Konsekvenser för enskildas ställning

Protokollet stärker rättsskyddet för barn genom att möjliggöra anförande av enskilda klagomål till kommittén för barnets rättigheter. Avsikten med de utlåtanden och rekommendationer som kommittén för barnets rättigheter meddelar med anledning av klagomål är att förbättra ställningen för de barn som anför klagomål. Utlåtandena och rekommendationerna liksom också mellanstatliga klagomål och resultaten av kommitténs utredningar kan indirekt påverka också andra barns ställning om det leder till att lagstiftningen och praxis eventuellt ändras.

4.4 Samhälleliga konsekvenser

Förslagets genomförande skulle bidra till att stärka ställningen för barnets rättigheter såsom rättsligt förpliktande mänskliga rättigheter samt mer generellt till att främja ge-

nomförandet av de mänskliga rättigheterna och förbättra rättsskyddet för barn. Ett effektivt genomförande av barnets rättigheter påverkar särskilt ställningen och rättigheterna för de allra mest utsatta befolkningsgrupperna. Ikraftträdandet av klagomålsförfarandet kompletterar också den internationella övervakningen av de mänskliga rättigheterna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Förhandlingarna om protokollet

I juni 2009 ändrade rådet för mänskliga rättigheter arbetsgruppens mandat till ett två års förhandlingsmandat (resolution A/HRC/RES/11/1).

Förhandlingarna om det fakultativa protokollet fördes 2009–2011 och vid mötet för rådet för mänskliga rättigheter i juni 2011 presenterade arbetsgruppens ordförande ett färdigt utkast till protokoll. Rådet för mänskliga rättigheter antog protokollet den 17 juni 2011 (resolution A/HRC/RES/17/18) och överförde dess antagande till generalförsamlingen för behandling. Protokollet antogs av FN:s generalförsamling den 19 december 2011 (A/RES/66/138) och öppnades för undertecknande den 28 februari 2012.

Finland hörde till den s.k. kärngruppen med tio stater från olika regionala grupper som arbetade för att främja protokollets antagande.

5.2 Nationell beredning

Innan protokollet undertecknades begärde utrikesministeriet utlåtande om ändamålsenligheten av att underteckna protokollet av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet. Begäran om utlåtande sändes för kännedom också till statsrådets kansli, riksdagens justitieombudsmans kansli, justitiekanslersämbetet, riksåklagarämbetet och barnombudsmannens byrå. Ingen av remissinstanserna motsatte sig undertecknande av protokollet.

Finland undertecknade det fakultativa protokollet den 28 februari 2012.

För att utreda förutsättningarna för ratificering av protokollet har utrikesministeriet också begärt utlåtande av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt miljöministeriet. Begäran om utlåtande sändes för kännedom också till statsrådets kansli, riksdagens justitieombudsmans kansli, justitiekanslersämbetet, riksåklagarämbetet och barnombudsmannens byrå.

Dessutom har utrikesministeriet också begärt utlåtande om det fakultativa protokollet

av barnombudsmannens byrå och minoritetsombudsmannens byrå, Institutet för hälsa och välfärd, vissa delegationer och riksomfattande råd samt av Sametinget, olika religions-samfund, vissa universitets instituter samt medborgarorganisationer.

Propositionen om ratificeringen av det fakultativa protokollet har beretts vid utrikesministeriet. Om regeringspropositionen har utlåtande begärts av justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt av Ålands landskapsregering.

DETALJMOTIVERING

1 Protokollets innehåll och dess förhållande till lagstiftningen i Finland

Del I. Allmänna bestämmelser

Artikel 1. *Behörigheten hos kommittén för barnets rättigheter.* Genom artikeln ges kommittén för barnets rättigheter den behörighet som anges i protokollet. I artikeln klargörs separat, att kommittén inte har behörighet med stöd av protokollet om ärendet gäller kränkning av en rättighet som tryggas i ett sådant instrument som staten i fråga inte är part i. Kommittén får inte heller ta emot klagomål som gäller stater som inte är parter i protokollet.

Artikel 2. *Allmänna principer som styr kommitténs verksamhet.* I artikeln bestäms om att kommittén för barnets rättigheter när de utför uppgifter enligt protokollet ska styras av principen om barnets bästa. Den bör också beakta barnets rättigheter och synpunkter och ge barnets synpunkter lämplig tyngd i enlighet med barnets ålder och utvecklingsnivå.

Artikel 3. *Arbetsordning.* Enligt protokollet ska kommittén anta en arbetsordning som den ska iakttä när den fullgör sina uppgifter enligt protokollet. När den antar sin arbetsordning ska kommittén i synnerhet beakta artikel 2 i protokollet för att garantera ett barnvänligt förfarande i kommittén.

I arbetsordningen ska också ingå garantier genom vilka de personer som företräder barnet hindras från att manipulera barnet. Enligt artikel 5 i protokollet får klagomål också anföras för en person eller grupp av personer. Därför är det viktigt att det i förfarandet vid behov är möjligt att fastställa barnets verkliga synpunkter. Enligt artikeln kan kommittén vägra uppta till prövning ett klagomål som den inte anser vara förenligt med barnets bästa.

Artikel 4. *Skyddsåtgärder.* I artikeln förutsätts det att protokollsstaterna ska säkerställa att ingen utsätts för kränkningar av mänskli-

ga rättigheter, dålig behandling eller hot till följd av anförande av klagomål till eller samarbete med kommittén i enlighet med protokollet. I artikeln bestäms också att identiteten för personerna eller persongrupperna i fråga inte får röjas offentligt utan deras uttryckliga samtycke.

Del II. Klagomålsförfarandet

Artikel 5. *Enskilda klagomål.* I artikeln bestäms vem som får anföras klagomål och över vad klagomålen får anföras. Klagomål får anföras av enskilda personer eller grupper av enskilda personer som lyder under jurisdiktionen av en protokollsstat, om dessa hävdar att de har blivit utsatta för en kränkning från den protokollsstatens sida av rättigheter som fastställts i konventionen eller i det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter. På grundval av samtycke får klagomål också anföras för en påstådd kränkt person eller grupp av personer. Om deras uttryckliga medgivande saknas, ska den som anför klagomålet kunna styrka att den handlar på de påstådda kränkta personernas vägnar.

Ett klagomål får således i regel upptas till prövning endast då den som anför klagomålet själv har utsatts för den påstådda kränkningen av konventionen. Enligt artikeln får klagomål dock anföras också med denna persons medgivande eller till och med utan medgivande. I sista hand preciseras tolkningen av artikeln i tolkningspraxis. Till artikeln hänför sig också bestämmelsen i artikel 3 i protokollet om att kommittén i sina förfaranden ska säkerställa att de som företräder barn inte styr barnet.

Protokollet innehåller inga separata bestämmelser om företrädande av barn, om förande av barns talan eller om barns samtycke. Barnet kunde också självständigt anföras ett klagomål till kommittén. Europadomstolen har i sin rättspraxis konstaterat (bl.a. i målet

Zehentner v. Österrike, nr 20082/02, dom 16.7.2009, § 39) att förutsättningarna för enskilda klagomål inte nödvändigtvis är desamma som de nationella förutsättningarna för processbehörighet (*locus standi*). Sådana nationella regler kan ha ett annat syfte än artikel 34 i Europakonventionen. Således kan det vara motiverat att tillåta att en person som enligt de nationella reglerna saknar rätts-handlingsförmåga handlar i förfaranden som avses i Europakonventionen oberoende av andra instanser. Enligt artikel 34 i Europakonventionen får Europadomstolen ta emot klagomål av vilken enskild person som helst som påstår att en konventionsstat kränkt deras rättigheter enligt konventionen eller dess protokoll. En person som saknar rättshandlingsförmåga, är i princip inte skyldig att ha en företrädare i början av förfarandet. I de av Europadomstolen utarbetade praktiska anvisningarna om förutsättningarna för upptagning till prövning av klagomål (*Practical Guide on Admissibility Criteria*, 2011) konstaterar man också att vilken person, medborgarorganisation eller grupp som helst kan använda rätten att anföra klagomål oberoende av nationalitet, boningsort, civilstånd eller rättshandlingsförmåga. Sålunda kan också en minderårig anföra ett klagomål självständigt, trots att barnets föräldrar eller en annan vårdnadshavare i praktiken skulle företräda barnet.

I den finska lagstiftningen har barnets företrädande ordnats olika i olika situationer. I princip företräder barnets vårdnadshavare barnet i dess personliga angelägenheter (lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) 4 §). Enligt 4 § ska vårdnadshavaren trygga barnets utveckling och välfärd på det sätt som föreskrivs i den allmänna bestämmelsen i 1 § som gäller innehållet i vårdnaden om barn. Vårdnadshavaren har i detta syfte rätt att bestämma om barnets vård, uppfostran och boningsort samt i övriga personliga angelägenheter. Vårdnadshavaren ska, innan han eller hon fattar beslut i barnets personliga angelägenheter, samtala om saken med barnet, om det med beaktande av barnets ålder och utveckling samt frågans natur är möjligt. När vårdnadshavaren fattar beslutet ska han eller hon ta hänsyn till barnets åsikt och önskemål. Vårdnadshavaren före-

träder barnet i dess personliga angelägenheter, om inte något annat föreskrivs i lag.

Dessutom ingår i bl.a. rättegångsbalken och förvaltningslagen (434/2003) egna bestämmelser om när barnet självt ensamt använder sin talerätt och när barnet använder talerätten vid sidan av den lagliga företrädaren. Enligt 12 kap. 1 § (444/1999) 1 mom. i rättegångsbalken förs den omyndiges talan av intressebevakaren eller en annan laglig företrädare när en omyndig är part i ett tvistemål eller målsägande i ett brottmål. I mål angående en minderårigs person förs den omyndiges talan dock av vårdnadshavaren eller av en annan laglig företrädare. Enligt 2 mom. för den omyndige själv ensam sin talan om han eller hon har rätt att råda över det som är föremål för tvisten eller brottet, eller om tvisten gäller en rättshandling som den omyndige är behörig att företa. En omyndig som har fyllt 18 år och kan förstå sakens betydelse för själv för ensam sin talan i mål som angår hans eller hennes person. En omyndig som har fyllt 15 år får vid sidan av vårdnadshavaren eller en annan laglig företrädare självständigt föra sin talan i mål som angår hans eller hennes person.

Enligt 14 § i förvaltningslagen förs en omyndigs talan av den omyndiges intressebevakare, vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. En omyndig har dock rätt att ensam föra sin talan i ärenden som gäller sådan inkomst eller förmögenhet som han eller hon råder över. En omyndig person som har fyllt 18 år för själv ensam sin talan i ett ärende som gäller hans eller hennes person, om den omyndige kan förstå sakens betydelse. En minderårig som har fyllt 15 år och hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare har rätt att var för sig föra talan i ett ärende som gäller den minderåriges person eller personliga fördel eller rätt.

Enligt 21 § i barnskyddslagen (417/2007) har ett barn som fyllt 12 år vid sidan av vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare rätt att föra sin talan i ett barnskyddsärende som gäller barnet självt. Enligt 89 § i barnskyddslagen (88/2010) får ett barn som fyllt 12 år särskilt söka ändring i barnskyddsärenden som gäller barnet självt.

Enligt 24 § 4 mom. i mentalvårdslagen (1423/2001) får ändring sökas i ett beslut om

att en minderårig ska tas in för vård eller hållas kvar för fortsatt vård av den minderårige själv, om han eller hon har fyllt 12 år, av hans eller hennes föräldrar och vårdnadshavare samt av den som omedelbart före beslutet om vård haft hand om den minderåriges vård och uppfostran. I ett beslut om att en minderårig patients kontakter ska begränsas får ändring sökas av den minderårige själv, om han eller hon har fyllt 12 år, samt av hans eller hennes vårdnadshavare, intressebevakare eller någon annan laglig företrädare samt av någon annan part vars kontakter med barnet har begränsats genom beslutet.

Den persongrupp som avses i artikeln behöver i princip inte vara en särskilt organiserad gruppering. Också i detta hänseende preciseras artikelns tolkning genom tolkningspraxis.

Artikel 6. Provisoriska åtgärder. Artikeln innehåller bestämmelser om provisoriska åtgärder. Enligt artikel 6.1 får kommittén för barnets rättigheter till den berörda protokollsstaten rikta en begäran om att den staten ska vidta provisoriska åtgärder. Protokollsstaten ska behandla en sådan begäran som skyndsamt. Kommittén får begära provisoriska åtgärder när som helst efter att ett klagomål har mottagits och innan ett avgörande om dess berättigande har träffats. Kommitténs begäran innebär inte att kommittén fattat beslut om att ta upp klagomålet till prövning eller att kommittén tagit ställning till dess berättigande. Avsikten med de provisoriska åtgärderna är att undvika att det uppstår skada som inte kan avhjälpas för det eller de offer som drabbats av den påstådda kränkningen.

Enligt en allmän folkrättslig princip innebär klagomål till ett internationellt övervakningsorgan inte automatiskt att verkställandet av det nationella beslutet skjuts upp eller avbryts. Den tid det tar att behandla klagomålet kan dock i vissa fall medföra att en kränkning av mänskliga rättigheter blir oåterkallelig på ett sådant sätt att den skada som orsakats är omöjlig att ersätta eller kompensera i efterhand. Med beaktande av sådana fall har man gett de internationella organ som övervakar de mänskliga rättigheterna möjlighet att på begäran av den som anfört klagomålet besluta om provisoriska åtgärder. En sådan bestämmelse finns t.ex. i Europadomstolens

arbetsordning (regel 39). De provisoriska åtgärdernas karaktär har inte fastställts exakt, utan är beroende av det ärende som klagomålet gäller.

Artikel 7. Upptagande till prövning. I artikeln bestäms om förutsättningarna för upptagande av klagomål till prövning. Där anges de omständigheter under vilka klagomål inte ska upptas till prövning i kommittén för barnets rättigheter.

Enligt artikel 7.1 a ska klagomål avvisas, om de anförts anonymt.

Klagomål ska också avvisas om de inte anförts skriftligen (punkt b) eller om klagomålet utgör ett missbruk av rätten att anföra sådana klagomål eller är oförenligt med bestämmelserna i konventionen och/eller i dess fakultativa protokoll (punkt c).

Enligt artikel 7.1 d ska klagomål avvisas, om saken redan har prövats av kommittén eller har prövats eller håller på att prövas enligt ett annat förfarande för internationell undersökning eller avgörande. Sådant annat förfarande för internationell undersökning eller avgörande som avses i denna punkt kan t.ex. innebära att samma sak prövas av något annat FN-organ som övervakar mänskliga rättigheter eller t.ex. av Europadomstolen.

Enligt artikel 7.1 e ska klagomål avvisas, om alla tillgängliga nationella rättsmedel inte har uttömts före klagomålet anförts. Som enda undantag nämns situationer där tillämpningen av rättsmedlen dröjer oskäligt länge eller inte förväntas erbjuda effektivt rättsskydd.

Kravet på uttömmande av nationella rättsmedel är en allmän princip för klagomål som gäller mänskliga rättigheter, och den ingår bl.a. i Europakonventionen och i de fakultativa protokollen om enskilda klagomål till MP-konventionen och ESK-konventionen. Kravet betyder att s.k. effektiva rättsmedel ska tillämpas. Normalt innebär detta för Finlands del att det regelmässiga förfarandet för överklagande ska slutföras.

Kommittén ska avvisa ett klagomål när klagomålet är uppenbart ogrundat eller inte tillräckligt styrkt (punkt f).

I artikel 7.1 g har den tidsmässiga räckvidden för de omständigheter som klagomålet avser begränsats. Omständigheter ska ha inträffat efter att protokollet trädde i kraft för

den berörda protokollsstaten i fråga. I annat fall ska dessa omständigheter ha fortsatt att råda efter ikraftträdandet av protokollet.

Enligt artikel 7.1 h ska klagomål anföras inom ett år efter det att alla nationella rättsmedel har uttömts. Avsteg från den bestämda tidsfristen på ett år får göras, om den som anför klagomålet kan visa att klagomålet inte kunde anföras inom den utsatta tidsfristen.

Artikel 8. Meddelande om klagomål. Artikel 8 innehåller bestämmelser om meddelande om klagomål till protokollsstaten. Om kommittén för barnets rättigheter beslutar uppta ett klagomål till prövning, ska kommittén underrätta den berörda protokollsstaten om klagomålet. Meddelandet är konfidentiellt. Protokollsstaten i fråga ska sända kommittén sina skriftliga förklaringar eller uttalanden som klargör saken samt uppgift om eventuella rättsmedel enligt det nationella systemet. Svaret ska översändas så snart som möjligt, dock senast inom sex månader.

Artikel 9. Ömsesidigt godtagbar lösning. Artikel 9 innehåller bestämmelser om ömsesidigt godtagbar lösning. En ömsesidigt godtagbar lösning som uppnåtts genom kommitténs förmedling avslutar behandlingen av ett klagomål.

Artikel 10. Prövning av klagomål. Artikel 10 innehåller bestämmelser om prövning av klagomål. Enligt artikel 10.1 prövar kommittén för barnets rättigheter klagomål utifrån alla de underlag som tillställs den, under förutsättning av att detta material översänds till de berörda parterna. Klagomålen ska prövas så snart som möjligt.

Enligt artikel 10.2 ska kommitténs möten hållas inom stängda dörrar när den prövar klagomål. Om kommittén har begärt interimistiska åtgärder, ska detta enligt artikel 10.3 påskynda prövningen av klagomålet.

Vid prövningen av klagomål som gäller kränkningar av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska kommittén enligt artikel 10.4 bedöma lämpligheten av de åtgärder som protokollsstaten har vidtagit i enlighet med artikel 4 i konventionen. När kommittén gör detta ska den beakta att protokollstaterna kan vidta flera tänkbara åtgärder för genomförandet av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. När kommittén har prövat ett klagomål, ska den enligt artikel

10.5 utan dröjsmål avge utlåtande och delge de berörda parterna sina eventuella rekommendationer.

Artikel 11. Åtgärder med anledning av kommitténs utlåtanden. I artikeln ingår bestämmelser om åtgärder som ska vidtas med anledning av utlåtanden som kommittén för barnets rättigheter avgett. Enligt 11.1 ska protokollsstaten på ett lämpligt sätt beakta kommitténs utlåtanden och eventuella rekommendationer. Dessutom ska protokollsstaten ge kommittén ett skriftligt svar med uppgift om vilka åtgärder som har vidtagits eller som avses bli vidtagna med anledning av utlåtandena och rekommendationerna. Protokollsstaten ska avge sitt svar så snart som möjligt, men senast inom sex månader.

Enligt artikel 11.2 kan kommittén uppmana protokollsstaten att komma in med ytterligare upplysningar om de åtgärder som den har vidtagit till följd av kommitténs utlåtanden och rekommendationer eller för genomförandet av en eventuell ömsesidigt godtagbar lösning. Ytterligare upplysningar kan också begäras senare i samband med periodiska rapporter som protokollsstaten avger i enlighet med artikel 44 i konventionen eller artikel 12 i fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller artikel 8 i fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.

Till skillnad från t.ex. Europadomstolens domar, är kommitténs utlåtanden och rekommendationer inte internationellt bindande.

Artikel 12. Mellanstatliga klagomål. Artikel 12 innehåller bestämmelser om mellanstatliga klagomål. Mellanstatliga klagomål får tas emot och prövas endast om de anföras av en protokollsstat som har avgett en förklaring där den erkänner behörighet för kommittén för barnets rättigheters i detta avseende. I övriga fall ska klagomålen avvisas. En protokollsstat får anföras klagomål där den hävdar att en annan protokollsstat inte uppfyller sina skyldigheter enligt konventionen eller enligt det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter.

En protokollsstat får när som helst avge en sådan förklaring där den erkänner behörighet för kommittén för barnets rättigheters att ta emot och pröva klagomål. Finland har för avsikt att förbinda sig till detta förfarande, och förklaringen kommer att avges i samband med deponeringen av ratifikationsinstrumentet för det fakultativa protokollet.

Artikeln innehåller också bestämmelser om ömsesidigt godtagbar lösning.

Del III. Utredningsförfarandet

Artikel 13. *Utredningsförfarandet vid allvarliga eller systematiska kränkningar.* I artikeln ingår bestämmelser om möjlighet för kommittén för barnets rättigheter att tillgripa ett utredningsförfarande. Om kommittén tar emot tillförlitlig information som utvisar allvarliga eller systematiska kränkningar från en protokollsstats sida av rättigheter som anges i konventionen eller i dess fakultativa protokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller i dess fakultativa protokoll om indragning av barn i väpnade konflikter ska kommittén uppmana denna protokollsstat att samarbeta vid prövningen av informationen och i detta syfte utan dröjsmål framföra kommentarer om informationen i fråga.

Med beaktande av eventuella kommentarer som har framförts av den berörda protokollsstaten och annan tillförlitlig information som den har tillgång till, får kommittén utse en eller flera av sina medlemmar att utföra en utredning och att brådskande rapportera till kommittén. Utredningen får omfatta besök inom protokollsstatens territorium, om detta är motiverat. För detta krävs protokollsstatens samtycke.

En sådan utredning ska utföras konfidentiellt. Samarbete med protokollsstaten eftersträvas i alla skeden av förfarandet.

Kommittén för barnets rättigheter ska utan dröjsmål överlämna utredningens resultat till den berörda protokollsstaten tillsammans med eventuella kommentarer och rekommendationer. Protokollsstaten ska avge sitt svar så snart som möjligt, dock senast inom sex månader. Kommittén får efter att ha hört protokollsstaten i den rapport som den avger till FN:s generalförsamling inkludera ett

sammandrag av slutsatserna för utredningsförfarandet.

Enligt artikel 13.7 får en protokollsstat vid undertecknandet eller ratificeringen av protokollet förklara att den inte erkänner behörighet för kommittén för barnets rättigheters i fråga om utredningsförfarandet. Finland har för avsikt att förbinda sig till detta förfarande, varför avsikten är att inte lämna en sådan förklaring.

Artikel 14. *Åtgärder med anledning av utredningsförfarandet.* Kommittén för barnets rättigheter får vid behov efter utgången av den tidsfrist på sex månader som avses i artikel 13 begära att den berörda protokollsstaten informerar kommittén om de åtgärder som har vidtagits eller som kommer att vidtas med anledning av utredningen. Kommittén får också begära att protokollsstaten avger ytterligare information om de åtgärder som protokollsstaten har vidtagit med anledning av en utredning i periodiska rapporter som avges om konventionen eller dess ovan nämnda fakultativa protokoll.

Del IV. Slutbestämmelser

Artikel 15. *Internationellt bistånd och samarbete.* Enligt artikeln får kommittén för barnets rättigheter med den berörda statens samtycke översända till Förenta nationernas fackorgan, fonder och program samt andra behöriga organ sina utlåtanden eller rekommendationer gällande klagomål och utredningar som anger ett behov av teknisk rådgivning eller tekniskt bistånd. Samtidigt översänds protokollsstatens anmärkningar och förslag gällande dessa utlåtanden eller rekommendationer.

Kommittén får också till dessa organ tillstålla uppgifter om saker som framkommit i klagomålsförfarandet och som kan främja dessa organs beslut om att vidta internationella åtgärder för genomförandet av de rättigheter som erkänns i konventionen om barnets rättigheter. Detta förutsätter att den berörda protokollsstaten ger sitt samtycke.

Artikel 16. *Rapporten till generalförsamlingen.* I artikeln bestäms om skyldighet för kommittén för barnets rättigheter att inkludera ett sammandrag av sin verksamhet enligt protokollet i den rapport som den vartannat

år avger till FN:s generalförsamling i enlighet med artikel 44.5 i konventionen.

Artikel 17. *Spridning av och information om det fakultativa protokollet.* Enligt artikeln ska protokollsstaten informera om protokollet på samma sätt till vuxna och barn, inklusive personer med funktionsnedsättning. Dessutom ska varje protokollsstat underlätta tillgången till information om utlåtan och rekommendationer från kommittén för barnets rättigheter, särskilt i ärenden som berör den staten själv. All information ska ges genom lämpliga och aktiva medel. Informationen ska också ges i tillgänglig form.

Artikel 18. *Undertecknande, ratificering och anslutning.* För att kunna ratificera protokollet ska staten först ha ratificerat konventionen eller anslutit sig till den eller ratificerat någotdera av de två första fakultativa protokollen eller anslutit sig till någotdera av dem.

Artikel 19. *Ikraftträdande.* Protokollet träder internationellt i kraft tre månader efter den dag då det tionde ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats hos Förenta nationernas generalsekreterare. I fråga om sådana stater som ratificerar eller ansluter sig till protokollet efter det att det tionde ratificerings- eller anslutningsinstrumentet har deponerats, träder protokollet i kraft tre månader efter den dag då dessa stater deponerat sitt ratificerings- eller anslutningsinstrument.

Protokollet trädde i kraft internationellt den 14 april 2014. Före utgången av november 2014 hade 48 stater undertecknat det fakultativa protokollet och 14 stater hade ratificerat eller anslutit sig till det. Av medlemsländerna i Europeiska unionen har Belgien, Irland, Portugal, Slovakien, Spanien och Tyskland ratificerat protokollet. Av dessa har Belgien, Portugal, Slovakien och Tyskland avgett en förklaring enligt artikel 12 att kommittén för barnets rättigheter är behörig att ta emot och pröva mellanstatliga klagomål.

Artikel 20. *Kränkningar som inträffat efter ikraftträdandet av protokollet.* Kommittén för barnets rättigheter ska vara behörig att behandla endast sådana kränkningar av rättigheter som bestäms i konventionen eller i dess två första fakultativa protokoll som inträffat efter ikraftträdandet av protokollet.

Om en stat blir part i protokollet efter dess internationellt ikraftträdande, ska denna stats skyldigheter gentemot kommittén endast hänföra sig till sådana kränkningar av rättigheter som bestäms i konventionen eller i dess två första fakultativa protokoll som har inträffat efter att detta protokoll trätt i kraft i fråga om den staten.

Artikel 21. *Ändring av protokollet.* Enligt artikeln ska ändringarna vara bindande endast för de protokollsstater som har accepterat dem. De övriga protokollsstaterna är fortfarande bundna av bestämmelserna i protokollet och eventuella tidigare ändringar som de accepterat.

Artikel 22. *Uppsägning.* En protokollsstat kan när som helst säga upp protokollet genom en skriftlig underrättelse till FN:s generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen. Sådana klagomål och utredningsförfaranden som har inletts ska dock slutföras, om de har inletts före den dag då uppsägningen trädde i kraft.

Artikel 23. *Depositarie och generalsekreterarens meddelanden.* Artikeln innehåller sedvanliga bestämmelser om skyldigheter för FN:s generalsekreterare som depositarie samt om generalsekreterarens skyldighet att underrätta om undertecknanden, ratifikationer, anslutningar, ikraftträdandet av protokollet samt om ändringar i protokollet och uppsägningar.

Artikel 24. *Språk.* Artikeln innehåller sedvanliga bestämmelser om språkversionernas giltighet och om skyldigheten för FN:s generalsekreterare att sända kopior av protokollet till alla stater.

2 Lagförslag

1 §. I 1 § i lagen om sättande i kraft av protokollet ingår en sedvanlig blankettlagsbestämmelse genom vilken de bestämmelser i det fakultativa protokollet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft genom lag. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen behandlas nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning.

2 §. Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i det fakultativa protokollet

och om ikraftträdandet av lagen bestäms enligt denna paragraf genom förordning av statsrådet. Lagen om sättande i kraft av det fakultativa protokollet avses träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Det fakultativa protokollet träder i kraft inom tre månader efter den dag då statens ratifikations- eller anslutningsinstrument har deponerats.

3 Ikraftträdande

Det fakultativa protokollet trädde i kraft internationellt den 14 april 2014.

För Finland träder protokollet i kraft i enlighet med artikel 19.2 tre månader efter den dag då ratificeringsinstrument deponeras.

Den lag som ingår i propositionen avses träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet samtidigt som det fakultativa protokollet träder i kraft.

Många av de områden som konventionen och det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi täcker, såsom hälso- och sjukvård, socialvård och undervisning, hör enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet. Således måste Ålands lagting i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland ge sitt bifall till den föreslagna lagen om sättande i kraft av protokollet för att bestämmelserna ska träda i kraft också i landskapet Åland.

4 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen (731/1999) krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Enligt riksdagens grundlagsutskott ska en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse anses höra till området för lagstiftningen, 1) om bestämmelsen

gäller utövande eller inskränkning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den fråga som bestämmelsen avser, 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den fråga som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om frågan i lag. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, 12/2000 rd, 31/2001 rd och 38/2001 rd).

Konventionen har satts i kraft genom lag (FördrS 59–60/1991), konventionens fakultativa protokoll om indragning av barn i väpnade konflikter har satts i kraft genom lag (FördrS 30–31/2002) och konventionens fakultativa protokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi har satts i kraft genom lag (FördrS 40–41/2012).

Det fakultativa protokollet är till sin karaktär en människorättskonvention, och därför behövs en författning på lagnivå för att sätta i kraft de materiella bestämmelser om mänskliga rättigheter som finns i protokollet.

Det fakultativa protokollet gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Det fakultativa protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen om vilka det enligt grundlagen ska utfärdas bestämmelser genom lag och som gäller reglering som påverkar enskildas rättsliga ställning som genomförs på lagnivå. Bestämmelserna i sig överensstämmer med lagstiftningen i Finland.

Bestämmelserna om enskilda klagomål i artiklarna 1, 5 och 7 i protokollet påverkar individens rättsliga ställning såtillvida att regleringen av enskild klagorätt i Finland hör till området för lagstiftningen. I synnerhet i anslutning till artikel 5 finns det dessutom lagstiftning om förande av barnets talan bl.a. i rättegångsbalken, förvaltningslagen och i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt. Också de nationella rättsmedlen enligt artikel 7.1 e bestäms på grundval av

den lagstiftning som gäller för det ärende som är föremål för klagomålet.

I artikel 4 i protokollet finns bestämmelser om skyddsåtgärder. Enligt artikelns bestämmelser ska en protokollsstat vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att personer inom dess jurisdiktion inte behandlas illa eller utsätts för hot till följd av att de har anfört klagomål till kommittén eller har samarbetat med kommittén i enlighet med protokollet. Artikel 4.2 innehåller dessutom en bestämmelse om att identiteten av berörda enskilda personer inte ska röjas offentligt utan deras samtycke. Offentliggörande av privatpersoners identitet regleras av personuppgiftslagen (523/1999) och av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen).

Bestämmelsen om provisoriska åtgärder i artikel 6.1 i protokollet förutsätter riksdagens godkännande på grund av att bestämmelsen är av betydelse för statens suveränitet.

Enligt artikel 8 i protokollet ska kommittén underrätta den berörda protokollsstaten konfidentiellt om ett klagomål. Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Bestämmelser om offentlighet för handlingar som innehas av en myndighet finns i offentlighetslagen. Bestämmelser om sekretess för handlingar som gäller Finlands förhållanden till andra stater eller internationella organisationer samt för handlingar som gäller ärenden som behandlas i ett internationellt lagskipnings- eller undersökningsorgan eller något annat internationellt organ finns i offentlighetslagens 24 § 2 punkt. Således hör bestämmelsen till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artikel 9 i protokollet om kommitténs möjlighet att delta i förhandlingar för att nå en ömsesidigt godtagbar lösning berör suveräniteten och hör därför till området för lagstiftningen. Samtycke till en ömsesidigt godtagbar lösning kan också ges av en person som för barnets talan. Liksom det har konstaterats i samband med artikel 5, finns det lagstiftning om förande av barnets talan

bl.a. i rättegångsbalken, förvaltningslagen och i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt.

Bestämmelsen om protokollsstatens skyldighet att på ett lämpligt sätt beakta kommitténs utlåtanden och eventuella rekommendationer i artikel 11 i protokollet gäller också statens suveränitet och hör därför till området för lagstiftningen.

I artikel 12 i protokollet bestäms om mellanstatliga klagomål. Den förklaring som erkänner kommitténs behörighet förutsätter riksdagens godkännande.

Bestämmelser om kommitténs utredningsförfarande finns i artikel 13 i protokollet. Kommittén får vid förfarandet utse en eller flera av sina ledamöter att utföra en utredning och att skyndsamt rapportera om den. Utredningen får omfatta besök inom protokollsstatens territorium, om detta är motiverat och protokollsstaten har samtyckt till det. Ett utredningsförfarande som utförs av ledamöterna bör anses såsom utövande av offentlig makt inom Finlands territorium. I det avsnitt som gäller behandlingsordningen bedöms utredningsförfarandet med tanke på grundlagens bestämmelser om statens suveränitet. Bestämmelserna om utredningsförfarandet är inte problematiska i fråga om grundlagens reglering av suveräniteten. Artikelns bestämmelser är dock av betydelse med tanke på suveräniteten i sig och hör därför till området för lagstiftningen.

Bestämmelsen i artikel 14 i protokollet om kommitténs möjlighet att begära att protokollsstaten lämnar uppgifter om de åtgärder som har vidtagits med anledning av den utredning som utförts hör också till området för lagstiftningen eftersom den gäller statens suveränitet.

I artikel 20 i protokollet bestäms om kommitténs behörighet i förhållande till protokollsstaten och om protokollsstatens skyldigheter i förhållande till kommittén. Dessa bestämmelser påverkar individens rättsställning och/eller statens suveränitet på ett sådant sätt att regleringen i Finland hör till området för lagstiftningen.

Bestämmelserna i artiklarna 2–3, 10, 15–19 ja 21–24 hör inte till området för lagstiftningen.

Således innehåller protokollet bestämmelser som utifrån grundlagsutskottets utlåtan-depraxis kan anses höra till området för lagstiftningen.

4.2 Behandlingsordning

Enligt 1 § 1 mom. i grundlagen är Finland en suverän republik. Enligt grundlagens 1 § 3 mom. deltar Finland i internationellt samarbete i syfte att säkerställa fred och mänskliga rättigheter samt i syfte att utveckla samhället. Enligt förarbetena till grundlagen är denna bestämmelse av betydelse vid bedömningen av huruvida en internationell förpliktelse strider mot grundlagens bestämmelser om suveränitet (RP 1/1998 rd). På basis av förarbetena till grundlagen har grundlagsutskottet ansett det motiverat att utgå från att sådana internationella förpliktelser som är sedvanliga i det moderna samhället och som påverkar statens suveränitet endast i viss mån, inte som sådana strider mot grundlagens bestämmelser om suveränitet (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd och GrUU 19/2010 rd).

Den kommittéutredning som avses i artikel 13 i protokollet får omfatta besök inom protokollsstatens territorium när detta är motiverat och protokollsstaten samtycker till det. Utredningen ska utföras konfidentiellt och protokollsstatens medverkan ska begäras i alla skeden av förfarandet. Protokollet innehåller inga bestämmelser om särskilda befogenheter för kommittén inom protokollsstatens territorium, eller om dess rätt att få tillträde till vissa platser. Det innehåller inte heller sådana bestämmelser som hindrar protokollsstatens representant från att närvara vid kommitténs utredning. När kommittén in-

hämtar upplysningar uppmanar den protokollstaten att samarbeta.

Grunderna för kommitténs utredningsförfarande anknyter mycket starkt till skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. På basis av en helhetsbedömning inverkar utredningsförfarandet som helhet enligt regeringen endast i ringa mån på statens suveränitet. De bestämmelser som gäller detta förfarande strider inte mot de bestämmelser om Finlands suveränitet som finns i grundlagen.

Med stöd av detta kan protokollet inte anses innehålla sådana bestämmelser som berör grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. i grundlagen. Protokollet kan enligt regeringen godkännas med enkel majoritet, och förslaget till lagen om sättande i kraft av protokollet kan godkännas i normal lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att

riksdagen godkänner det i New York den 19 december 2011 upprättade fakultativa protokollet till konventionen om barnets rättigheter

och att Finland avger en förklaring där Finland erkänner behörighet för kommittén enligt artikel 12 i protokollet att ta emot och pröva mellanstatliga klagomål som anförts mot Finland.

Med stöd av vad som anförts ovan och eftersom protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande till konventionen om barnets rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i New York den 19 december 2011 upprättade fakultativa protokollet om ett klagomålsförfarande till konventionen om barnets rättigheter gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i protokollet och om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Lagstiftningsråd *Arto Kosonen*

*Fördragstext***Fakultativt protokoll till konventionen om barnets rättigheter om ett klagomålsförfarande****Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure***De stater som är parter i detta protokoll,**The States parties to the present Protocol,*

som anser att, i enlighet med de principer som proklamerats i Förenta nationernas stadga, erkännandet av den inneboende värdigheten hos alla medlemmar av människosläktet och deras lika och oförytterliga rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

Considering that, in accordance with the principles proclaimed in the Charter of the United Nations, the recognition of the inherent dignity and the equal and inalienable rights of all members of the human family is the foundation of freedom, justice and peace in the world,

som beaktar att de stater som är parter i konventionen om barnets rättigheter (nedan ”konventionen”) tillerkänner alla barn de rättigheter som anges i konventionen inom deras jurisdiktion utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egenom, handikapp, börd eller ställning i övrigt,

Noting that the States parties to the Convention on the Rights of the Child (hereinafter referred to as “the Convention”) recognize the rights set forth in it to each child within their jurisdiction without discrimination of any kind, irrespective of the child’s or his or her parent’s or legal guardian’s race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, disability, birth or other status,

som befäster att alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter är universella, odelbara och inbördes avhängiga och sammanhängande,

Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms,

som också befäster barnets status som rättssubjekt och som människa med värdighet och förmågor som utvecklas,

Reaffirming also the status of the child as a subject of rights and as a human being with dignity and with evolving capacities,

som erkänner att barns särskilda och beroende status kan skapa betydande svårigheter för dem vid användning av rättsmedel mot kränkningar av deras rättigheter,

Recognizing that children’s special and dependent status may create real difficulties for them in pursuing remedies for violations of their rights,

som anser att detta protokoll stärker och kompletterar de nationella och regionala mekanismer som möjliggör klagomål från barn vid kränkningar av deras rättigheter,

Considering that the present Protocol will reinforce and complement national and regional mechanisms allowing children to submit complaints for violations of their rights,

som erkänner att barnets bästa ska vara i främsta rummet när rättsmedel används mot kränkningar av barnets rättigheter, och att barnvänliga förfaranden ska iakttas i dessa rättsmedel på alla nivåer,

Recognizing that the best interests of the child should be a primary consideration to be respected in pursuing remedies for violations of the rights of the child, and that such remedies should take into account the need for child-sensitive procedures at all levels,

som uppmuntrar protokollsstaterna att utveckla lämpliga nationella mekanismer ge-

Encouraging States parties to develop appropriate national mechanisms to enable a child whose rights have been violated to have

nom vilka barn vars rättigheter kränkts får tillgång till effektiva rättsmedel på den nationella nivån,

som erinrar om den viktiga roll som de nationella människorättsinstitutionerna och andra relevanta specialiserade institutioner som fått i uppgift att främja och skydda barnets rättigheter kan ha i detta syfte,

som anser att, för att stärka och komplettera sådana nationella mekanismer och för att ytterligare främja genomförandet av konventionen och, i förekommande fall, de fakultativa protokollen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi och om indragning av barn i väpnade konflikter, det är lämpligt att ge kommittén för barnets rättigheter (nedan "kommittén") möjligheten att utföra de uppgifter som fastställs i detta protokoll,

har kommit överens om följande.

DEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Behörigheten hos kommittén för barnets rättigheter

1. Protokollsstaterna tillerkänner kommittén behörighet enligt detta protokoll.

2. Kommittén ska inte använda sin behörighet enligt detta protokoll mot en protokollsstat i frågor som gäller kränkningar av rättigheter som anges i instrument som den staten inte är part i.

3. Kommittén ska inte ta emot klagomål som gäller stater som inte är parter i detta protokoll.

Artikel 2

Allmänna principer som styr kommitténs verksamhet

När kommittén utför sina uppgifter enligt detta protokoll ska den styras av principen om barnets bästa. Den ska också beakta barnets

access to effective remedies at the domestic level,

Recalling the important role that national human rights institutions and other relevant specialized institutions, mandated to promote and protect the rights of the child, can play in this regard,

Considering that, in order to reinforce and complement such national mechanisms and to further enhance the implementation of the Convention and, where applicable, the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography and on the involvement of children in armed conflict, it would be appropriate to enable the Committee on the Rights of the Child (hereinafter referred to as "the Committee") to carry out the functions provided for in the present Protocol,

Have agreed as follows:

PART I

General provisions

Article 1

Competence of the Committee on the Rights of the Child

1. A State party to the present Protocol recognizes the competence of the Committee as provided for by the present Protocol.

2. The Committee shall not exercise its competence regarding a State party to the present Protocol on matters concerning violations of rights set forth in an instrument to which that State is not a party.

3. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State that is not a party to the present Protocol.

Article 2

General principles guiding the functions of the Committee

In fulfilling the functions conferred on it by the present Protocol, the Committee shall be guided by the principle of the best interests

rättigheter och synpunkter och ska ge barnets synpunkter lämplig tyngd i enlighet med barnets ålder och mognad.

Artikel 3

Arbetsordning

1. Kommittén ska anta en arbetsordning, som den ska iaktta vid utförandet av sina uppgifter enligt detta protokoll. Då ska den särskilt beakta artikel 2 i detta protokoll för att garantera barnvänliga förfaranden.

2. Kommittén ska i sin arbetsordning införa garantier genom vilka de personer som företräder barn hindras från att manipulera dem, och den får vägra pröva klagomål som den inte anser vara förenliga med barnets bästa.

Artikel 4

Skyddsåtgärder

1. En protokollsstat ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att personer som lyder under dess jurisdiktion inte utsätts för kränkningar av mänskliga rättigheter, behandlas illa eller utsätts för hot till följd av att de har anfört klagomål till eller samarbetat med kommittén i enlighet med detta protokoll.

2. Identiteten av berörda enskilda personer eller grupper av enskilda personer ska inte röjas offentligt utan deras uttryckliga samtycke.

DEL II

Klagomålsförfarandet

Artikel 5

Enskilda klagomål

1. Klagomål får anföras av eller för enskilda personer eller grupper av enskilda personer som lyder under jurisdiktionen av en protokollsstat, om dessa hävdar att de har blivit utsatta för en kränkning från den protokollsstatens sida av rättigheter som fastställts i nå-

of the child. It shall also have regard for the rights and views of the child, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

Article 3

Rules of procedure

1. The Committee shall adopt rules of procedure to be followed when exercising the functions conferred on it by the present Protocol. In doing so, it shall have regard, in particular, for article 2 of the present Protocol in order to guarantee child-sensitive procedures.

2. The Committee shall include in its rules of procedure safeguards to prevent the manipulation of the child by those acting on his or her behalf and may decline to examine any communication that it considers not to be in the child's best interests.

Article 4

Protection measures

1. A State party shall take all appropriate steps to ensure that individuals under its jurisdiction are not subjected to any human rights violation, ill-treatment or intimidation as a consequence of communications or cooperation with the Committee pursuant to the present Protocol.

2. The identity of any individual or group of individuals concerned shall not be revealed publicly without their express consent.

Part II

Communications procedure

Article 5

Individual communications

1. Communications may be submitted by or on behalf of an individual or group of individuals, within the jurisdiction of a State party, claiming to be victims of a violation by that State party of any of the rights set forth in any of the following instruments to which

got av följande instrument som den staten är part i:

- a) konventionen,
- b) det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,
- c) det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter.

2. Om ett klagomål anförs för en enskild person eller en grupp av enskilda personer ska detta ske med de berördas samtycke, om inte den som anför klagomålet kan motivera sin verksamhet för dessa personer utan sådant samtycke.

Artikel 6

Provisoriska åtgärder

1. När som helst efter mottagandet av ett klagomål och före beslut i sakfrågan, får kommittén till den berörda protokollsstaten rikta en begäran, som ska behandlas skyndsamt, om att den staten ska vidta sådana provisoriska åtgärder som i undantagsfall kan vara nödvändiga för att undvika att det uppstår skada som inte kan avhjälpas för den eller dem som har drabbats av den påstådda kränkningen.

2. Kommitténs utövande av sina prövningsrätt enligt punkt 1 innebär inte att den beslutat uppta klagomålet till prövning eller att den avgjort klagomålet i sak.

Artikel 7

Upptagande till prövning

Kommittén ska avvisa ett klagomål om

- a) klagomålet är anonymt,
- b) klagomålet inte har anförts skriftligen,
- c) klagomålet utgör ett missbruk av rätten att anföra sådana klagomål eller är oförenligt med bestämmelserna i konventionen och/eller dess fakultativa protokoll,

d) saken redan har prövats av kommittén eller har prövats eller håller på att prövas enligt ett annat förfarande för internationell under-

that State is a party:

- (a) The Convention;
- (b) The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;
- (c) The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.

2. Where a communication is submitted on behalf of an individual or group of individuals, this shall be with their consent unless the author can justify acting on their behalf without such consent.

Article 6

Interim measures

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State party concerned for its urgent consideration a request that the State party take such interim measures as may be necessary in exceptional circumstances to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violations.

2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of the present article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 7

Admissibility

The Committee shall consider a communication inadmissible when:

- (a) The communication is anonymous;
- (b) The communication is not in writing;
- (c) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention and/or the Optional Protocols thereto;

(d) The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of

sökning eller avgörande,

e) alla tillgängliga nationella rättsmedel inte har uttömts. Denna bestämmelse ska inte tillämpas om tillämpningen av rättsmedlen dröjer oskäligt eller inte förväntas erbjuda tillräckligt rättsskydd,

f) klagomålet är uppenbart ogrundat eller inte tillräckligt styrkt,

g) de omständigheter som klagomålet avser har inträffat före detta protokoll trädde i kraft för den berörda protokollsstaten, om inte dessa omständigheter har fortsatt att råda efter det datumet,

h) klagomålet inte har anförts inom ett år från det att alla nationella rättsmedel har uttömts, om inte den som anför klagomålet kan påvisa att klagomålet inte har kunnat anföras inom tidsfristen i fråga.

international investigation or settlement;

(e) All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;

(f) The communication is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated;

(g) The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State party concerned, unless those facts continued after that date;

(h) The communication is not submitted within one year after the exhaustion of domestic remedies, except in cases where the author can demonstrate that it had not been possible to submit the communication within that time limit.

Artikel 8

Meddelande om klagomål

1. Kommittén ska så snart som möjligt konfidentiellt underrätta den berörda protokollsstaten om alla klagomål som den har mottagit enligt detta protokoll, om inte kommittén utan att underrätta denna stat konstaterar att klagomålet inte kan tas upp till prövning.

2. Den berörda protokollsstaten ska sända kommittén sina skriftliga förklaringar eller uttalanden som klargör saken samt uppgift om eventuella rättsmedel som den har erbjudit. Protokollsstaten ska avge sitt svar så snart som möjligt inom sex månader.

Artikel 9

Ömsesidigt godtagbar lösning

1. Kommitténs goda tjänster ska ställas till de berörda parternas förfogande i syfte att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning i saken, grundad på respekt för de skyldigheter som fastställs i konventionen och/eller i dess fakultativa protokoll.

2. En ömsesidigt godtagbar lösning som uppnåtts i kommitténs regi avslutar behandlingen av ett klagomål som anförts i enlighet med detta protokoll.

Article 8

Transmission of the communication

1. Unless the Committee considers a communication inadmissible without reference to the State party concerned, the Committee shall bring any communication submitted to it under the present Protocol confidentially to the attention of the State party concerned as soon as possible.

2. The State party shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that it may have provided. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.

Article 9

Friendly settlement

1. The Committee shall make available its good offices to the parties concerned with a view to reaching a friendly settlement of the matter on the basis of respect for the obligations set forth in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.

2. An agreement on a friendly settlement reached under the auspices of the Committee closes consideration of the communication under the present Protocol.

Artikel 10

Prövning av klagomål

1. Kommittén ska pröva klagomål som den tagit emot i enlighet med detta protokoll så snart som möjligt utifrån alla de underlag som överlämnats till den, förutsatt att berörda parterna delges underlagen.

2. Kommittén ska sammanträda inom slutna dörrar när den prövar klagomål enligt detta protokoll.

3. I situationer där kommittén har begärt provisoriska åtgärder, ska detta påskynda prövningen av klagomålet.

4. När kommittén prövar klagomål som gäller påstådda kränkningar av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska den bedöma lämpligheten av de åtgärder som protokollsstaten har vidtagit i enlighet med artikel 4 i konventionen. Härvid beaktar kommittén att protokollsstaten kan vidta flera tänkbara åtgärder för att genomföra de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som fastställs i konventionen.

5. När kommittén har prövat ett klagomål ska den utan dröjsmål avge utlåtande och delge de berörda parterna sina eventuella rekommendationer.

Artikel 11

Åtgärder med anledning av kommitténs utlåtanden

1. Protokollsstaten ska på ett lämpligt sätt beakta kommitténs utlåtanden och eventuella rekommendationer och lämna kommittén ett skriftligt svar med uppgift om de åtgärder som har vidtagits eller som kommer att vidtas med anledning av utlåtandena och rekommendationerna. Protokollsstaten ska skicka sitt svar så snart som möjligt inom sex månader.

2. Kommittén får begära att protokollsstaten kommer in med ytterligare upplysningar om de eventuella åtgärder som protokollsstaten har vidtagit till följd av kommitténs utlåtanden eller rekommendationer eller genom-

Article 10

Consideration of communications

1. The Committee shall consider communications received under the present Protocol as quickly as possible, in the light of all documentation submitted to it, provided that this documentation is transmitted to the parties concerned.

2. The Committee shall hold closed meetings when examining communications received under the present Protocol.

3. Where the Committee has requested interim measures, it shall expedite the consideration of the communication.

4. When examining communications alleging violations of economic, social or cultural rights, the Committee shall consider the reasonableness of the steps taken by the State party in accordance with article 4 of the Convention. In doing so, the Committee shall bear in mind that the State party may adopt a range of possible policy measures for the implementation of the economic, social and cultural rights in the Convention.

5. After examining a communication, the Committee shall, without delay, transmit its views on the communication, together with its recommendations, if any, to the parties concerned.

Article 11

Follow-up

1. The State party shall give due consideration to the views of the Committee, together with its recommendations, if any, and shall submit to the Committee a written response, including information on any action taken and envisaged in the light of the views and recommendations of the Committee. The State party shall submit its response as soon as possible and within six months.

2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures the State party has taken in response to its views or recommendations or implementation of a friendly settlement

förändret av en eventuell överenskommelse om en ömsesidigt godtagbar lösning; om kommittén anser det vara lämpligt, får den begära att protokollsstaten kommer in med ytterligare upplysningar också i de senare rapporter den ska avge, i förekommande fall, i enlighet med artikel 44 i konventionen, artikel 12 i det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller artikel 8 i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.

Artikel 12

Mellanstatliga klagomål

1. En protokollsstat får när som helst avge en förklaring enligt vilken den erkänner kommitténs behörighet att ta emot och pröva klagomål där en protokollsstat påstår att en annan protokollsstat inte fullgör sina förpliktelser enligt något av följande instrument som staten i fråga är part i:

- a) konventionen,
- b) det fakultativa protokollet till konventionen om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi,
- c) det fakultativa protokollet till konventionen om indragning av barn i väpnade konflikter.

2. Kommittén kan inte ta emot klagomål som gäller eller som kommer från en protokollsstat som inte har avgett en sådan förklaring.

3. Kommitténs goda tjänster ska ställas till de berörda protokollsstaternas förfogande i syfte att uppnå en ömsesidigt godtagbar lösning i saken, grundad på respekt för de skyldigheter som fastställs i konventionen och i dess fakultativa protokoll.

4. Protokollsstaterna ska deponera förklaringen enligt punkt 1 hos Förenta nationernas generalsekreterare och generalsekreteraren ska översända kopior av förklaringen till de andra protokollsstaterna. Förklaringen kan när som helst återtas genom ett meddelande om detta till generalsekreteraren. Återtagnandet ska inte påverka behandlingen av ett sådant ärende i vilket klagomål redan anförts i

agreement, if any, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12 of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

Article 12

Inter-State communications

1. A State party to the present Protocol may, at any time, declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State party claims that another State party is not fulfilling its obligations under any of the following instruments to which the State is a party:

- (a) The Convention;
- (b) The Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography;
- (c) The Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict.

2. The Committee shall not receive communications concerning a State party that has not made such a declaration or communications from a State party that has not made such a declaration.

3. The Committee shall make available its good offices to the States parties concerned with a view to a friendly solution of the matter on the basis of the respect for the obligations set forth in the Convention and the Optional Protocols thereto.

4. A declaration under paragraph 1 of the present article shall be deposited by the States parties with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the other States parties. A declaration may be withdrawn at any time by notification to the Secretary-General. Such a withdrawal shall not prejudice the consideration of any matter that is the subject of a

enlighet med denna artikel; inga ytterligare klagomål av protokollsstater ska tas emot enligt denna artikel efter att generalsekreteraren har tagit emot meddelandet om återtagandet av förklaringen, såvida inte den berörda protokollsstaten har avgett en ny förklaring.

communication already transmitted under the present article; no further communications by any State party shall be received under the present article after the notification of withdrawal of the declaration has been received by the Secretary-General, unless the State party concerned has made a new declaration.

DEL III

Utredningsförfarandet

Artikel 13

Utredningsförfarandet vid allvarliga eller systematiska kränkningar

1. Om kommittén tar emot trovärdiga upplysningar om allvarliga eller systematiska kränkningar från en protokollsstats sida av de rättigheter som anges i konventionen eller i dess fakultativa protokoll om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller i dess fakultativa protokoll om indragning av barn i väpnade konflikter ska kommittén uppmana protokollsstaten att samarbeta vid prövningen av dessa upplysningar och att i detta syfte utan dröjsmål framföra sina kommentarer om upplysningarna i fråga.

2. Med beaktande av eventuella kommentarer från den berörda protokollsstaten och andra trovärdiga upplysningar som den har tillgång till, får kommittén utse en eller flera av sina ledamöter att utföra en utredning och att skyndsamt rapportera till kommittén. Utredningen får omfatta besök i protokollsstatens territorium när det är befogat och protokollsstaten har samtyckt till det.

3. Utredningen ska genomföras konfidentiellt och protokollsstatens medverkan ska begäras i alla skeden av förfarandet.

4. Efter att ha granskat utredningens resultat ska kommittén utan dröjsmål överlämna det till den berörda protokollsstaten tillsammans med eventuella kommentarer och rekommendationer.

5. Den berörda protokollsstaten ska så snart som möjligt inom sex månader efter det att den av kommittén har mottagit utredningens resultat samt kommentarerna och rekommendationerna

PART III

Inquiry procedure

Article 13

Inquiry procedure for grave or systematic violations

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State party of rights set forth in the Convention or in the Optional Protocols thereto on the sale of children, child prostitution and child pornography or on the involvement of children in armed conflict, the Committee shall invite the State party to cooperate in the examination of the information and, to this end, to submit observations without delay with regard to the information concerned.

2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State party concerned, as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State party, the inquiry may include a visit to its territory.

3. Such an inquiry shall be conducted confidentially, and the cooperation of the State party shall be sought at all stages of the proceedings.

4. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit without delay these findings to the State party concerned, together with any comments and recommendations.

5. The State party concerned shall, as soon as possible and within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit

dationerna framföra sina kommentarer till kommittén.

6. När detta förfarande har tillämpats på en utredning enligt punkt 2, får kommittén efter samråd med den berörda protokollsstaten inkludera en sammanfattning av förfarandets resultat i den årsberättelse som avses i artikel 16 i detta protokoll.

7. Varje protokollsstat får vid undertecknandet, ratificeringen eller anslutningen till detta protokoll förklara att den inte erkänner kommitténs behörighet enligt denna artikel i fråga om sådana rättigheter om vilka det bestäms i något av eller alla de instrument som anges i punkt 1.

8. En protokollsstat som avgett en förklaring enligt punkt 7 får när som helst återta denna förklaring genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 14

Åtgärder med anledning av utredningsförfarandet

1. Kommittén får vid behov efter utgången av den tidsfrist på sex månader som avses i artikel 13.5 begära att den berörda protokollsstaten informerar kommittén om de åtgärder som har vidtagits eller som kommer att vidtas med anledning av den utredning som utförts i enlighet med artikel 13 i detta protokoll.

2. Kommittén får begära att protokollsstaten avger ytterligare information om åtgärder som protokollsstaten har vidtagit med anledning av en utredning som utförts i enlighet med artikel 13; om kommittén anser det vara lämpligt får kommittén begära att protokollsstaten lämnar ytterligare information också i de senare rapporter den ska avge, i förekommande fall, i enlighet med artikel 44 i konventionen, artikel 12 i det fakultativa protokollet om försäljning av barn, barnprostitution och barnpornografi eller artikel 8 i det fakultativa protokollet om indragning av barn i väpnade konflikter.

DEL IV

its observations to the Committee.

6. After such proceedings have been completed with regard to an inquiry made in accordance with paragraph 2 of the present article, the Committee may, after consultation with the State party concerned, decide to include a summary account of the results of the proceedings in its report provided for in article 16 of the present Protocol.

7. Each State party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in the present article in respect of the rights set forth in some or all of the instruments listed in paragraph 1.

8. Any State party having made a declaration in accordance with paragraph 7 of the present article may, at any time, withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 14

Follow-up to the inquiry procedure

1. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 13, paragraph 5, invite the State party concerned to inform it of the measures taken and envisaged in response to an inquiry conducted under article 13 of the present Protocol.

2. The Committee may invite the State party to submit further information about any measures that the State party has taken in response to an inquiry conducted under article 13, including as deemed appropriate by the Committee, in the State party's subsequent reports under article 44 of the Convention, article 12 of the Optional Protocol to the Convention on the sale of children, child prostitution and child pornography or article 8 of the Optional Protocol to the Convention on the involvement of children in armed conflict, where applicable.

PART IV

Slutbestämmelser

Artikel 15

Internationellt bistånd och samarbete

1. Kommittén får med den berörda protokollsstatens samtycke delge Förenta nationernas fackorgan, fonder och program samt andra behöriga organ sitt utlåtande eller sina rekommendationer gällande klagomål och utredningar som uttrycker behov av teknisk rådgivning eller tekniskt bistånd, tillsammans med den protokollsstatens eventuella anmärkningar och förslag gällande dessa uttalanden eller rekommendationer.

2. Kommittén får med den berörda protokollsstatens samtycke också delge dessa organ för kännedom ärenden som sammanhänger med klagomål som behandlas med stöd av detta protokoll, och som kan underlätta dessa organs beslut inom ramen för sin respektive behörighet om huruvida det är skäl att vidta internationella åtgärder för att för sin del bidra till att protokollsstaten framskrider i genomförandet av de rättigheter som erkänns i konventionen och/eller i dess fakultativa protokoll.

Artikel 16

Rapporten till generalförsamlingen

Kommittén ska i den rapport som den avger vartannat år till generalförsamlingen i enlighet med artikel 44.5 i konventionen inkludera ett sammandrag av sin verksamhet i enlighet med detta protokoll.

Artikel 17

Spridning av och information om det fakultativa protokollet

Varje protokollsstat åtar sig att sprida allmän kännedom om protokollet och att underlätta tillgången till information om kommitténs uttalanden och rekommendationer, särskilt i frågor som berör den staten själv, med lämpliga och aktiva medel samt i tillgänglig form både för vuxna och för barn, inklusive personer med funktionsnedsättning.

Final provisions

Article 15

International assistance and cooperation

1. The Committee may transmit, with the consent of the State party concerned, to United Nations specialized agencies, funds and programmes and other competent bodies its views or recommendations concerning communications and inquiries that indicate a need for technical advice or assistance, together with the State party's observations and suggestions, if any, on these views or recommendations.

2. The Committee may also bring to the attention of such bodies, with the consent of the State party concerned, any matter arising out of communications considered under the present Protocol that may assist them in deciding, each within its field of competence, on the advisability of international measures likely to contribute to assisting States parties in achieving progress in the implementation of the rights recognized in the Convention and/or the Optional Protocols thereto.

Article 16

Report to the General Assembly

The Committee shall include in its report submitted every two years to the General Assembly in accordance with article 44, paragraph 5, of the Convention a summary of its activities under the present Protocol.

Article 17

Dissemination of and information on the Optional Protocol

Each State party undertakes to make widely known and to disseminate the present Protocol and to facilitate access to information about the views and recommendations of the Committee, in particular with regard to matters involving the State party, by appropriate and active means and in accessible formats to adults and children alike, including those

with disabilities.

Artikel 18

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll är öppet för undertecknande av varje stat som undertecknat, ratificerat eller anslutit sig till konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll.

2. En stat som har ratificerat konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll eller som anslutit sig till något av dem får ratificera detta protokoll. Ratificeringsinstrumenten ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

3. Detta protokoll ska vara öppet för anslutning av varje stat som ratificerat eller anslutit sig till konventionen eller någotdera av dess två första fakultativa protokoll.

4. Anslutningen ska utföras genom att deponera ett anslutningsinstrument hos generalsekreteraren.

Artikel 19

Ikraftträdande

1. Detta protokoll ska träda i kraft tre månader efter den dag då det tionde ratificerings- eller anslutningsinstrumentet har deponerats.

2. I fråga om varje sådan stat som ratificerar eller ansluter sig till detta protokoll efter det att det tionde ratificerings- eller anslutningsinstrumentet har deponerats, träder protokollet i kraft tre månader efter den dag då denna stat deponerat sitt ratificerings- eller anslutningsinstrument.

Artikel 20

Kränkningar som inträffat efter ikraftträdandet av protokollet

1. Kommittén ska vara behörig att behandla endast sådana kränkningar av rättigheter som erkänns i konventionen och/eller i dess två första fakultativa protokoll som inträffat efter ikraftträdandet av detta protokoll.

Article 18

Signature, ratification and accession

1. The present Protocol is open for signature to any State that has signed, ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.

2. The present Protocol is subject to ratification by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. The present Protocol shall be open to accession by any State that has ratified or acceded to the Convention or either of the first two Optional Protocols thereto.

4. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

Article 19

Entry into force

1. The present Protocol shall enter into force three months after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying the present Protocol or acceding to it after the deposit of the tenth instrument of ratification or instrument of accession, the present Protocol shall enter into force three months after the date of the deposit of its own instrument of ratification or accession.

Article 20

Violations occurring after the entry into force

1. The Committee shall have competence solely in respect of violations by the State party of any of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols thereto occurring after the entry into force of the present Protocol.

2. Om en stat blir part i detta protokoll efter dess ikraftträdande, ska denna stats skyldigheter gentemot kommittén endast hänföra sig till sådana kränkningar av rättigheter som bestäms i konventionen och/eller i dess två första fakultativa protokoll, som inträffat efter att detta protokoll trätt i kraft i fråga om den staten.

Artikel 21

Ändring av protokollet

1. Protokollsstaterna får föreslå ändringar i detta protokoll och skicka sina ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare. Generalsekreteraren ska översända ändringsförslagen till protokollsstaterna med en begäran om att bli underrättad om de tillstyrker att ett möte av protokollsstater sammankallas för att ta ställning till och fatta beslut om förslagen. Om minst en tredjedel av protokollsstaterna inom fyra månader från dagen för ett sådant meddelande tillstyrker ett sådant möte, ska generalsekreteraren sammankalla mötet i Förenta nationernas regi. De ändringsförslag som har antagits av en majoritet av två tredjedelar av närvarande och röstande protokollsstater ska av generalsekreteraren underställas Förenta nationernas generalförsamling för godkännande och därefter alla protokollsstater för antagande.

2. En ändring som har antagits och godkänts i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska träda i kraft den trettionde dagen efter det att antalet godtagandeinstrument som deponerats uppgår till två tredjedelar av antalet protokollsstater dagen för antagandet av ändringen. Därefter ska ändringen träda i kraft för en protokollsstat den trettionde dagen efter deponeringen av dess godtagandeinstrument. En ändring ska endast vara bindande för de protokollsstater som har godtagit den.

Artikel 22

Uppsägning

1. En protokollsstat får säga upp detta protokoll genom en skriftlig underrättelse till Förenta nationernas generalsekreterare. Upp-

2. If a State becomes a party to the present Protocol after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to violations of the rights set forth in the Convention and/or the first two Optional Protocols thereto occurring after the entry into force of the present Protocol for the State concerned.

Article 21

Amendments

1. Any State party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States parties with a request to be notified whether they favour a meeting of States parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months of the date of such communication, at least one third of the States parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and, thereafter, to all States parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of the present article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States parties that have accepted it.

Article 22

Denunciation

1. Any State party may denounce the present Protocol at any time by written notification to the Secretary-General of the United

sägningen ska träda i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren tagit emot underrättelsen.

2. Uppsägning ska inte begränsa en fortsatt tillämpning av bestämmelserna i detta protokoll på klagomål som anförts i enlighet med artikel 5 och 12 eller på utredningar som inlemts i enlighet med artikel 13 före ikraftträdandet av uppsägningen.

Artikel 23

Depositary and generalsekreterarens meddelanden

1. Förenta nationernas generalsekreterare ska vara depositarie för detta protokoll.

2. Generalsekreteraren ska meddela alla stater följande uppgifter:

a) undertecknanden, ratificeringar och anslutningar i enlighet med detta protokoll,

b) datumet för ikraftträdande av detta protokoll och datumet för ikraftträdande av ändringar enligt artikel 21.

c) uppsägningar enligt artikel 22 i detta protokoll.

Artikel 24

Språk

1. Detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, ska deponeras i Förenta nationernas arkiv.

2. Förenta nationernas generalsekreterare ska översända bestyrkta kopior av detta protokoll till alla stater.

Nations. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. Denunciation shall be without prejudice to the continued application of the provisions of the present Protocol to any communication submitted under articles 5 or 12 or any inquiry initiated under article 13 before the effective date of denunciation.

Article 23

Depositary and notification by the Secretary-General

1. The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.

2. The Secretary-General shall inform all States of:

(a) Signatures, ratifications and accessions under the present Protocol;

(b) The date of entry into force of the present Protocol and of any amendment thereto under article 21;

(c) Any denunciation under article 22 of the present Protocol.

Article 24

Languages

1. The present Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited in the archives of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of the present Protocol to all States.